

Dve kroni.

Učiteljski konvikt je namenjen
za vse učiteljstvo na Kranjskem,
Spodnjem Štajerskem in Primorskem.
Odbor.

Odbor »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani« razpošilja pod gorenjim naslovom to-le vabilo:

»Pomagajmo si sami in pomagaj nam bo Bog!« Na to geslo se je odbor »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta« vedno opiral, in ne brez uspeha. V desetletnem društvenem obstanku je zložilo ljudsko učiteljstvo iz svojih krvavih prihrankov in s podporo svojih prijateljev nad 20.000 K zgradbenega kapitala. Vsa čast zavednemu učiteljstvu, posebna čast pa še našim vrlim koleginja m, ki hodijo pri tem humanitarnem podjetju z učitelji z roko v roki ter imajo za »Učiteljski konvikt« še posebnih zaslug. Vsako leto so pa prispevali svoj dar na žrtvenik učiteljskega konvikta skoraj vedno isti učitelji in iste učiteljice, dočim jih je mnogo izmed nas brezbrizno gledalo, kako se njih tovariši in tovarišice pehajo in trudijo za boljšo bodočnost učiteljskih sirot in otrok. Vendar krivice ne smemo nikomur delati, zakaj marsikdo izmed našega stanu se je že večkrat izrazil, da bi prav rad daroval za učiteljski konvikt vsaj **dve kroni na leto** ter postal član »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta«, če bi prišel kdo k njemu po ti **dve kroni**.

Da ustreže podpisani odbor tej želji, zato je uvedel v ta namen čekovni promet učiteljskega konvikta, št. 865.506, da tem potem pobere od vsakega učitelja in vsake učiteljice na Kranjskem, Spod. Štajerskem in Primorskem 2 K vsako leto.

Zato se obrača podpisani odbor do p. n. učiteljstva s ponižno prošnjo, da se poslužuje tega čekovnega prometa ter s pomočjo priložene poštne položnice vpošlje vsak učitelj in vsaka učiteljica »Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani« za tekoče leto 2 K letnine.

Da si pa prihrani odbor mnogo stroškov in dela, zato razpošilja na večrazredne šole po eno samo položnico, prosi pa hkrati tem potem p. n. gg. nadučitelje, da pobere pri svojem učiteljstvu letnino 2 K ter po priloženi poštni položnici pošljejo ves nabrani denar odboru, ki bo vse zneske objavljaj v »Učiteljskem Tovarišu«. V ta namen je pa treba zapisati imena darovateljev oziroma članov na drugi strani položnice ter prilepiti v tem slučaju tudi znamko za 5 h.

Vsak učitelj in vsaka učiteljica, ki plača »Društvu za zgradbo učiteljskega konvikta« na leto **dve kroni**, postane v zmislu § 8. društvenih pravil pravi društvenik.

Pomagajmo si sami in pomagaj nam bo Bog!

»Zrno do zrna...«

* * *

Odbor nam javlja, da so prejela 1. tega meseca to vabilo vsa šolska vodstva na Kranjskem, dne 1. prihodnjega meseca ga prejmo vsa šolska vodstva na Spodnjem Štajerskem in dne 1. grudna vsa šolska vodstva na Primorskem.

Vse učiteljstvo prosimo, da se brez izjeme odzove odborovemu vabilu, da tako s primeroma majhnimi posameznimi doneski skupno izdatno pomnoži zgradbeni kapital. Na ta način nabereмо vsako leto lahko lepo vsoto

in tako pridemo najhitreje do svojega doma, ki bo učiteljstvu v čast in ponos, njega otrokom in sirotam pa v tolažilno in varno zavetje.

Važno nalogo imajo sedaj šolski voditelji, ki jim bodi sveta dolžnost, da se čimprej in čim izdatneje odzovejo tu objavljenemu vabilu.

Analeptično pismo.

Dragi gospod urednik!

Da Vam naj pišem kaj novega, svežega? Da že omagujete v najhujšem boju, v boju za obstanek, za vsakdanji hruh? Da Vam že upadajo moči in pohaja pogum? Vem, v takih bojih je treba junakom tolažila in krepila, nečesa, kar jim vzravna duha in jim vlije v žile novih sil; nečesa, kar jim dvigne padajoči up, da se oko razvedri ob pogledu v lepšo bodočnost. Nekaj tako novega, tako svežega je stari, zaprašeni latinski pregovor: Kogar sovražijo bogovi, ga napravijo učiteljem!

Pa kaj so bogovi, njihovo sovraštvo? No, mi mlajši smo se že precej odvadili, iskati po kopitu starikavega materijalizma zunaj sebe . . . vse je v nas . . . v nas samih so bogovi, je moč in pomoč. Ta resnica filozofskega idealizma naj Vas drži nad vodo in zanese na suho. Nočem Vam danes te velike resnice na drobno tolmačiti. Čemu razlagati, ko jo gledamo živo pred seboj? Vidimo pred seboj živi, realizirani idealizem, a vidimo, da še spi ta silna moč; nositelj se je še ne zaveda.

Bramanska legenda pripoveduje: bog Višnu se je spet učlovečil in se igral kakor otrok na trati. Njegova mati mu slučajno pogleda v usta in prevzeta, trepetajoča zagleda vso moč in veličastvo nebes, a božji otrok se nedolžno dalje igra, kakor bi niti ne slutil, kaj nosi v sebi. To nezavedno moč kaže slovensko učiteljstvo v svojem dejanskem idealizmu. In ta idealizem je vreden, da ga ovekoveči slovenska zgodovina, da ga visoko dvignemo in nanj opozorimo vse oči! Pomislimo: na eni strani slovensko učiteljstvo, tako slabo plačano, da ne more živeti, ker je premalo; da ne more umreti, ker je preveč. Na eni strani torej uboštvo in glad, na drugi strani močna, bogata stranka. In ta močna, bogata stranka vabi slovensko učiteljstvo v svoje naročje, ga hoče zavesti in javno pristavlja velike lonce, polne mesa. Kako hudobno glasno to cvrči in kako hudobno prijetno to diši; to ne diši več, to že duši! In kar v akordih zvenkečejo rumeni cekini in bijejo na gladno uho kakor sirenski glasovi. Ali te sirenske postave so nad pasom obilne, oblastne, trebušate, a po pasom stoje na kurjih nožicah, ki brskajo po gnojišču in gazijo po blatu. Ali slovenskim učiteljem se neče gnojišča ne blata; z okovanimi človeškimi stopali hočejo glasno stopati po ravni poti značaja, idealizma in svobode; in ta ravna pot slovenskih učiteljev je potlakana s spominskimi ploščami, v katere so vrezana imena sirenskih postav s kurjimi nožicami; in okovana stopala slovenskih učiteljev teptajo ta imena. Rajši svetlo svobodo in z ovsenjakom vrč vode, nego črno sužnost in polne mize v palači! Kaj hočejo sploh od nas ti ljudje, ki jih v njih poniglavosti tlači zavest, da tiče po duhu, volji, etični sili tako globoko, globoko pod nami? Komu ne imponira ta značaj, ta dejanski idealizem naših učiteljev, vzgojiteljev